

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt.

Idő letétele a lap az előző részét illető minden közlemény. Kéziratok a levelek vissza nem adtnak. Bémmentetlen levelek csak ismert kézektől fogadtatnak el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 10 ft. — Félévre 5 ft. — Negyedévre 2 ft 50 kr. — Egy hóra 1 ft.
HÍRDETÉSI DÍJ:
Ot-hasznos postai egyenértékű betűtípusért 5 kr. — Helyegj. minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyilatkozó 4 hasznos postaiért 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Rózsater, Kardos-ház, 16. szám.

Idő küldendő az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és áhirdetmények. Hirdetéseket felvételnek helyben Zichermann H. közvitésteli irodájában is.

Az esküdtzések behozataláról.

(z.) A kötelező polgári házasság! Na meg az az esküdtzések! A ki [mai napság a »felvilágosodott« és »civilizált« emberi címre szert akar tenni. annak a kötelező polgári házasságot és esküdtzések okvetlen hangoztatnia szükséges, mi után hogy az a legtöbb európai művelt államban úgy vagy, ahol pedig, úgy nincs hát úgy leszen. Aminek ha csakugyan úgy kell lenni, hát legyen is. Amde úgy kell-e neki lenni csakugyan?

A budapesti ügyvédek értekezletén a nagy többség az esküdtzések behozatala mellett van, — az nagyon természetes; és az igen tisztelt ügyvéd urak nem fognak megharagudni amiért hogy ezt a tényt nagyon természetesnek találom. Nem mondom hogy minden ügyvédnél, de az allagás és kontradikció a legtöbb ügyvédnél, a mindennapi szokás által meg csontosodott tulajdonság, a miért is a legtöbb ügyvéd ellenzéki. Hogy a vádala helyezés kérdésénél az országos jogász gyűlésen is Csemeghinek volt igaza, igen sok higgadt gondolgozásu jogász elismeri, de mert Del Adami Rezső ellenzéki hurokkal pengetett s az ügyészi hatáskört a kormány által inkább befolyásoltatnak állítá mint a bírót, — tehát ezzel győzött Csemeghi ellenében. Hát az esküdtzések melletti agitáció is csak onnan ered mert egyik kormány lap jogi cikkekzeje, Beksics Gusztáv, az esküdtzések behozatalát Magyarországra nézve, ma még, — czélszerűtlennek állította. Persze, ezen állítás a kormány intenciójának jelzőeként lett fogadva, hát nosza rajta, ellenpropagandát kell csinálni.

Ebből származott a budapesti értekezlet, és ezért mondják, hogy az értekezlet megállapodása, a körülmények ismerői előtt már jó előre bizonyos vala, de hogy azért az esküdtzések behozatala Magyarországra nézve kívánatos lenne: köve hisszük.

Önöknel az a baj, — mondá egyik ismerősének Kossuth Lajos, — hogy a jogbölcsészet és lélektan, igen keveseknél képezi az elsajátított és gyakorlatba vett tudomány tárgyát, s valóban, ezen a téren, az egy Deák Ferenczen kívül nem

ismerek mást. Az ugynevezett újabb »jogtudósok« raja csupa theoria, de minél kevesebb jogi bölcsesség és önállóság.

Hát az esküdtzések kérdésével is éppen így vagyunk. Mert az európai művelt nyugoti államok legtöbbjében be van hozva, hát Magyarországra is be kell hozni. Pedig ki meri azt állítani, hogy műveltség tekintetében Magyarország a nyugoti művelt államokkal egy színvonalra állítható? Mert az már csakugyan nagy önámítás lenne, hogy ilyesmivel hizelegnénk magunknak. Hogy egy ország, mely a valódi művelődés terére csak most lépett, a már évszázadok óta folyton művelődő nemzetekkel hasonlítsa magát össze. Ennyit még egy miniszter se mert állítani, s ime, kik az ország haladását más különben tagadják, amint reformálási kedvre kerekednek, olyan nagyokat állítanak, hogy azok, a legvérmesebb kormánypárti által is nagy tulzások gyanánt fogadtatik. Mert, hogy művelődünk, az tagadhatatlan; sőt az is elfogadható állítás, hogy óriási lépésekkel haladunk, amde, hogy társadalmi benső művelődésünk talán még egy félszázad múlva sem éri el a nyugoti államok ezen színvonalát: azt hiszem, hogy az mindenki előtt világos. Vasutakat, tudományos intézeteket, iskolákat sat. lehet építeni; tudományos társulatok és egyeslet azért működhetnek, amde olyan töleért, hogy a társadalmat egyszerűen a nyugoti államok műveltségével töltse meg sem a vasutak, sem a tudományos társulatok és intézetek nem képezhettek. Az alapot igen is, hogy megvetik, a művelődést és haladást igen is, hogy megindítják, amde, hogy a külszin ez által ma már nálunk is hasonlítani kezd a nyugoti civilizáció kinézéséhez, a belső még nagyon, de nagyon sokára fog oda érni, ahol már az most vagyunk.

Hát minek olyan argumentumokkal állni elő: hogy mert Angliában, Németországban sat. szintén úgy van, hát nálunk is úgy kell lenni. Igenis annak, ami lehet, de nem ám annak ami nem lehet.

Mert vajon ki tagadja az esküdtzések helyességét és praktikusságát, a jogi theoria azon szempontjából, a milyennek ezen intézmény az ő angol vagy német hatáskörében mutatkozik, de hogy én, éle-

met, vagyonomat avagy becsületemet, a választ, a pártoskodás, osztály érdek vagy nemzetiségi gyűlölet és nagyon sok esetben a legprimitívabb jogi és igazságszolgáltatási fogalmak által befolyásolt magyarországi esküdtzéseknek vessem alá? Hát ha apró istenek csoportja gyanánt imádnám is hazám népének más különben nemes fáját, de, hogy a harangöntést az én börmönön kezdje el: ahoz nem adnám beleegyezésemet, — nem mondom, hogy soha, — de, hogy nincs még semmi esetre, annyi igaz.

Méltóztassanak gyűlésezni és a jogi theoria szerint akarhányszor kimutatni a mindenféle egyénekből összeállított magyarországi tót, német, oláh, ruthen, szerb, görög sat. esküdtzések üdvös voltát és azt, hogy az igazságszolgáltatás terén a művelten ember fogalmi éppen oly tiszták lehetnek mint a művelt ember fogalmi: hát én és velem milliók és milliók nem fogják azt elhinni. És szavaztassák meg Magyarország népességét, hát maga a nép, melyet pedig ime ezen bírói méltóságra való emelés által nagyon is megakarnak tisztelni, maga a nép vissza borzad ha megtudja, hogy kikkel akarnak felette ozen-tul ítélteni.

Hát csak legyenek ebben a tekintetben, az esküdtzések intézményét, itt Magyarországon csak theoriere helyeslő jogtudós urak akar egy véleményen, ott ahol a lélektan és műveltségi fokozat megfigyelésének is hozzá szőlási joga van, a laikusok véleménye is meghallgatandó, mert az alku azok bérére történik; és hogy Magyarország lakosságának nyolcz tized része a felebb ez s nélküli esküdtzések behozatalának ellent mond: abban az egyben már bizonyos vagyok.*)

— A magyar delegáció fogadtatásakor a király — huszártábornoki egyenruhában, — állva hallgatta végig Tisza Lajos határos, szép beszédét, ki azt hangsúlyosan erőteljesen adta elő. A király a beszéd végén fölhangozva eljénre meghajította magát, átvette a trónb-

*) T. barátunknak nézetével e kérdésben nem érthetünk teljesen egyet s közelebb alkalmat veszünk, hogy magunk is hozzá szőljunk. A kérdés azonban oly nagyfontosságú, hogy szívesen tért engedünk lapunkban annak megvitatására pro et contra Szerk.

szédet, melynek az egyiptomi politikára, és végén az ország pénzerejének kímélésére vonatkozó passzus, különösen tetszett. Mikor a beszédet bevégezte, háromszorosan megjelenezték, lelépett a trónról, s legelőször Tisza Lajoshoz ment, kivel halkan, hosszasan beszélt. Tőle a balra álló Haynald bíbornokhoz fordult, utána gróf Zichy Ferenczhez és Angelicscsel beszélt; innen egyenesen Bohushoz fordult, kitől tüzetesen kérdőzködött az arad-hegyaljai szüretéről, hogy nem ártott-e az esőzés annak? Be lett neki mutatva mint új delegátus gróf Ráday Vukotovich és Szilágyi Virgil. Gróf Csáky Albintól tüzetesen kérdőzködött a felvidéki kivándorlásról; hogy milyen koruk a kivándorlók, és Amerikában miféle munkára mennek. Gróf Eszterházy Kálmánnak, a kolozsmegyei főispánnak örömet fejezte ki a fellett, hogy a kolozsváriak oly jól fogadták a hazatérő ezredet. Csernátonyának azt mondá, midőn megtudá tőle, hogy a külügyi bizottságban van, hogy ott most nem lesz sok dolog. Mig Hegedűs Sándornak megjegyezte hogy a hadügyi bizottságban majd sok dolga lesz. Jókai Móról kérdőzködött először egészsége felől, azután mondá, hogy olvasta a Petőfi felelt tartott beszédét, azt jegyezve meg, hogy az igen szép volt. Továbbá hozzátette hogy Arany János halála pótolhatatlan veszteség az irodalomra nézve. Wodianer Albertől atyja egészségről tudakozódott, Bauszner Guidótól kérdezte: volt-e lent Erdélyben a nyarón? a legtöbb delegatustól pedig azt kérdezte, hogy melyik bizottságban van, hosszasan még csak Falkkal és Wahrmannal beszélt. Ezután hosszas eljenzés között meghajtván magát, távozott.

— Az eszaki vasuti szerecsétlenség ügyében. A megindított vizsgálat ügyében a pécsi királyi törvényszék magát illetékesnek kimondotta és az eszaki kir. törvényszéket a vizsgálati iratok áttétele végett már megkereste. — E megkeresésre azonban válasz mindaddig nem érkezett.

— Ifj. Gróf Ráday Gedeon honvédelmi miniszter zentai országgyűlési képviselővé nagy szótöbbséggel ismét megválasztotta a függetlenségi párti jelölt ellenében.

— A honalapítás ezeréves ünnepe ügyében Trefort Ágoston váls- és közoktatásügyi miniszter legközelebb jelentést tett a királynak, ki melegen érdeklődve az emlékünnap

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A nevelőnő.

(Elbeszélés.)

Vértési Arnoldtól.

(Vége.)

— Mit tud ön? — szolt halkan, félénken.

— A mit mindenki beszél, a mi közsájon forog. Azt mondják, hogy kegyed nem mindenkihez oly szigorú, mint én hozzám.

— Azt mondják?

A leány szava elfut a keserűség, a fájdalom, a harag és elszőnyedés miatt.

— Azt, — felelt a fiatal ember dacosan.

— Ha tudni akarja, ha tudni akarja, hát azt. Bezzeg nem bánt Bogárdy Aladárval olyan szigorúan, mint én velem. Bezzeg annak nem kellett hetekig hiába esdekelni, mint én-nemem!

— Ki mondta önnek ezt a gyalázatos ragalmat? — lihegett a fiatal leány, sápadtan, egész képeből kikelve.

— Ki mondta? Mindenki mondja! Látam magam is.

— Dobokay ur! — sikoltott föl Matild s eltakarta arcát két kezével.

De a fiatal ember nem ismert irgalmat. — Elsápadt, ugy-e? Reszket, ugy-e? Tagadja még?

— Hazugság! hazugság! — kiáltott a szegény megrémült leány, csaknem könyörgve.

Oh, még többet is mondanak, másokról is beszélnek! — folytató a fiatal ember.

— Látja, Matild kisasszony, legyünk őszinték egymáshoz. Ne játsza előtttem a köszívű szere-

pét. Én szeretem, imádom önt, megbolondulok önért. Legyen irgalmas hozzám! Ne taszítson el maától! Mivel különb ember Aladár, mint én vagyok?

Matild mintegy kábultan állt ott; ajka reszketett, de nem volt képes szólni.

— Matild! édes, szép Matild! hallgasson meg engem! — esengett a fiatal ember.

S karja már körölkölte az elkábult leány derekát.

— Édes Matild!

Az ifjú leány akkor fölésmelt s reszketve taszította el magától a vakmerőt.

— Tehát csakugyan elutasít? Most is elutasít? — szolt Dobokay Rudi zordanan.

Matildnak csak egy megvető pillantása felelt reá.

— Elutasít! — folytató a fiatal ember s szemöldökei mindegyre haragosabban húzódtak össze. — Miért? Félt valakitől? Tehát csakugyan igaz, a mi mondanak? Csakugyan igaz, hogy kegyed az apám szeretője?

Ez újabb csapásra Matild szótlan lesovadt a padra.

A nagy kamasz maga is megijedt szavainak hatása fölött s könyörgőre igyekezett eszméletre téríteni a félajult leányt.

— Édes, kedves Matild kisasszony! ne vegye úgy szívéré, a mit mondtam. Csak a feltékenység beszélt belőlem, az irigység, mert bolondulási szeretemet kegyedet Nem, én nem hiszek semmit abból, a mit kegyedről beszélnek Édes Matild!

A leány nem felelt. Még mindig némán, összeroskadva ült ott a padon.

A nagy kamasz gyöngődet akart lenni s hizelegve simogatta a leányt szibbadtan lecsüngő kezét.

— Látja, kedves Matild kisasszony, ilyen a világ. Mindenkiről rosszat beszél. Igazán

nem érdemes azért, hogy csak mákszemnyi örömtől is megfoszsa magát az ember. Minden órádnak leszakaszó virágát. Ugy-e, hogy még a költő is azt mondja? Csak egyszer vagyunk fiatalok, édes Matild kisasszony. Csak egyszer. De nézzén hát rám, azokkal a tündöklő szép szemekkel! Ugyan menjen! csak nem akar apácza lenni ezzel az édes, piczi, csókra termett szájacskájával? Mit törődik kegyed a világgal? Hiszen látja, hogy is mindegy. Hadd fecsegyen; kinevetjük hátá mögött.

Eközben Matild egészen felcsodott. Hevesen taszította el a fiatal ember kezét s a leglázább fájdalom kifejezésével szökött fel padról és tova rohant.

Dobokay Rudi nem követte őt. Egy darabig utána nézett, míg a fák közt elvesztette a nevelőnőt szemel elől, aztán bebállagott a házba.

— Na, — mormogta magában, — majd észre tért. Holnap már olyan szelid lesz, mint a bárány.

VIII.

Az esthomály már leereszkedett a tájra s Matild még mindig a kertben barangolt.

A hol a gyümölcsös végződött, egy kis akáczerdőt következett; annak a sűrűjében futkosott a fiatal leány, lihegve, reszketve, csel-talan, nem keresve ösvényt. A tuskák ágak összetépték ruháját, megverezték kezeit; nem tudta, csak ment, ment.

Vad kétségbeesés hajtotta. Nem tudott, nem érzett egyebet, csak azt, hogy innen futni kell. Hová? Ah, mit tudja ő, háva! Messze, messze, ki a világból! Az volna a legjobb.

Tízszor is, huszszor is körülkerülte a kis akáczerdőt. Gondolatai oly zürzavarosan, oly iránytalan gomolyogtak fejében, mint a mily iránytalan futottak lábai.

Már egészen besötétedett s még mindig

ott bolyongott a kis akáczerdőben, a ház közelében. Bent már gyertya égett; a fák nyilásai közt látta a kivilágított ablakokat.

Eszebe jutott, hogy be kellene mennie, már késő lehet, keresni fogják.

— Nem! nem! — suttogá lázas ajkakal, — oda többé vissza nem megyek! Soha többé.

De hová? Hová? Nincs hely az egész nagy világon, a hová menjen. Durva, rideg fogadtatás várna reá mindenütt. Lenézik, megvetik, eltelik. Meg van gyalázva a világ előtt ártatlanul. A dölly, a rosszat nem hagyta meg még becsületes nevét sem. Oh, mily hitványak az emberek, mind, mind!

— Oh, mint szeretne meghalni!

Lázasan kapkodott égő fejéhez.

— Istenem, istenem! miért nem haltam meg már régen!

Csak a halál gondolata száguldozott keresztül-kasul forró agyán. Meghalni akart. Csak meghalni. Ama sötét kétségbeesés vett erőt lelkén, mely nem ismer többé más menekülést, csak a megsemmisülést.

Csöndes nyári est volt, langy fuvalom ringatta a fák leveleit. A leány fázott, didergett.

— Meg kell halni! meg kell halni! — suttogá tompán.

Főnt az égen teljes fényében ragyogott valamennyi csillag. Matild mereven nézett maga elé s nem látott, csak sötétséget köröskörül.

Most úgy rémlett neki, mintha nevét hallaná.

Gépíleg a ház felé fordította fejet. Igen, az ő nevét kiáltották.

A boszus, türehtetlen hang, mely beszólitja, egész testében megrázza a fiatal leányt. Ellenkező irányba fordul s mint a megriasz-

iránt, a kormány terveit helyeslőleg tudomásul vette.

— A megyék 1883. évi közigazgatási árva- és gyámhatósági szükségleteinek fedezéséről szóló törvényjavaslatot, a belügyminiszter a legutóbb tartott minisztertanácsnak bemutatta, mely jóváhagyván az előadó miniszter felhatalmaztatott, hogy azt a felsőleg legfelsőbb beleegyezésével az országgyűléshez terjessze be.

— A nyíregyházi felekezeti gimnasiunot, Nyíregyháza városa és Szabolcsmegye, a tulajdonos ágostai hitfelekezeti belenyugvása mellett állami gymnasiummá kívánván átalakítani, — az e célból szükséges lépések a vál-lás- és közoktatásügyi miniszternél megtéte-tek, s egyszersmind az átalakítással járó költségek egy részének fedezésére a megyében gyűjtés indított meg. A mondott célra Dessewffy Miklós gr., az áldozatkészességéről ismert megyei nagybirtokos 1000 forint adomá-nyozott. Az átalakulás azonban bizonytalan időre függőben marad, mert a közoktatási mi-niszter Szabolcsmegyéhez intézett átiratban oda nyilatkozott, hogy addig, míg a közép-tanodai törvényjavaslat törvényerőre nem emel-kezik, ilyenmő ajánlatok tárgyalásába nem bo-cátkozhatik.

A magyar delegáció királyi ő felségénél.

Budapest, okt. 27.

A magyar delegáció tegnapi fogadtatásánál Tisza Lajos a magyar delegáció el-nöke következő beszédet mondotta:

Császári és Apostoli királyi Felség!
Legkegyelmesebb Urunk!

Mint a Felséged hű Magyarországnak országgyűlése által, a közös ügyek tárgyalá-sára kiküldött bizottság: van szerencsénk ma-gunkat Felségednek mely hódolattal bemu-tatni.

Felséges Ur! Csak azon alig néhány hó-nap alatt is, mely a múlt törvényhozási év-szak alatt együtt ült országos bizottság utolsó ülése és ezen bizottságnak, Felséged legna-gasabb rendelete által történt egybehívása kö-zött lefolyt, folytonos világeseményeknek vol-tunk tanúi, melyek végeredményileg — többé-kevésbé a monarchia által követendő politi-kára is okvetlen befolyást fognak gyakorolni.

A nemzet bízik Felséged kormányában, hogy az államférfiai előrelátással és ügyessé-gel, a kellő eszközöknek a kellő időben való alkalmazása által, el fogja tudni hártani azt, hogy az események tovább fejlődése a mo-narchiára nézve kedvezőtlen vagy éppen káros irányt vegyen és meg fogja tudni őrizni to-vábbra is a békét, hogy annak áldása alatt a monarchia államai, a déli határokon feltűnt zavargások, a politikai helyzet exigenciái és a több évi elemi csapások által anyagi helyze-tükön ütt cseréket kiközösülhessenek.

Valóban hosszantartó nyugalomra s az abban való erős bizalomra volna szükség, hogy az állam odáig gyarapodhassék, hogy a cul-turállamnak fejlődésével naponta növekedő igényeit fokoztára teljesíthesse és e mellett az adózók nagyobb mérvű megterhelhetése nél-kül, az egységsült is helyreállhassék háztartá-sában. Pedig, a monarchia biztonságának, mely minden fejlődés létfeltétele, éber gondozásán tul ez a tulajdonképeni cél, melyre törekedni kell törvényhozásnak és kormányának egyaránt. Minden intézkedés azon szempontból jó bírá-lat alá, ha vajon a feljebb mondottakban kö-rvonalozott cél elérésére helyesen választott eszköz-e az, vagy sem?

Nekünk, mint a törvényhozás egyik té-

nyezője küldöttségének, feladatunk beható ta-nulmány és alapos tárgyalás után, meggyőző-dést szerezni magunknak s e meggyőződésünk helyes voltáról majdan küldöinket is meggyőzni, hogy a cél nem áldoztatik fel az eszkö-zöknek.

Nincs kétségünk benne, hogy Felséged közös kormányának előterjesztései folytán eme feladatunknak meg fogunk felelhetni és teljes megnyugvással fogunk a kormányának a tör-vény értelmében módot nyújthatni a szükséges eszközök beszerzésére és fenntartására.

Felséges ur!

Tulajdonképen felesleges, hogy Felséged magas színe előtt ezáltal is kifejezést adjunk azon fiúi hűségnek, melylyel Felséged hű ma-gyarjai minden más tekintet felretéve, min-den áldozatra készek egészen a végletekig, ha a trón és haza védelme ezt megkívánja; hi-szen Felséged atyai szíve érzi, tudja ezt. És ha mégis ismételnem tesszük, tesszük ezt azért, mert egyfelől n e k ü n k szerez osztatlan örö-met, hogy mindannyiszor, valahányszor erre alkalom nyílik, érintsük k blánkben eme hűt, masfelől súlyt fektetünk rá, hogy ennek rez-gése hazánk határain tul is a szélrózsa min-den irányában, mentől gyakrabban és mentől világosabban hallható legyen.

A magyar országos bizottság ez évi nagy felelősséggel járó munkáját is azon, a nemzet ajakáról felhangzó főhász közepette kezdi meg, hogy: az egek ura tartsa meg Felse-gednek becses életét az emberi kor legvégső határáig, hogy így mentől tovább legyen sze-rencsés e nemzet feltekinthetni Felségedhez, mint a népei boldogítására irányzott lanka-datlan munkásság utólrh-tellen mintaképére. Ő felsége a beszédre a következőket válaszolta:

Öszinte elégtétellel fogadom hű ragasz-kodásuk inémt kifejezett biztosítását. Életem meglegedéssel utalhatok a monarchiának egyáltalában örvendetes külügyi viszonyaira. Kormányom komoly feladatának ismeri a ba-rátságos viszonyt minden európai hatalmakhoz a béke fenntartása és biztosítása érdekében hathatósan ápolni. Az egyiptomi kérdésben, mely a legközelebb lefolyt időben a hatalmak figyelmét folytonosan igénybe vevé, kormá-nyom arra törekedett, hogy a kölcsönös meg-egyeztet elősegítse, s Európa közös érdekeit, melyek egyszersmind Ausztria-Magyarország érdekeit is magukban foglalják, a barátságos hatalmakkal egyetértve, érvényre juttassa. E kérdés kielégítő elintézésének és végleges be-fejezésének nagybecsű zálogául tekinthető, hogy az egyetértés az európai hatalmak kö-zött az érdekelt kormányok bölcsessége és mérséklete következtében fenntartott. Önök, — a mint ezt köszönettel elismerem — kor-mányomata a monarchia védelmének kifejté-sére és gyarapítására irányzott törekvéseiben mindenkor hazafiasan támogatják. Az önök ál-tal is helyeselt védelmi rendszer szellemének megfelel, ha ezuttal a hadsereg hadi készült-ségének fokozása céljából, a fennálló hadi szervezet továbbfejlesztése, lehetőleg területi hadtestek képzése értelmében hajtatik végre. A költségek fedezése, e részben, aránylag csekély összeget veend igénybe. A hadsereg rendes szükségleteiben költség-melkedés nem fordul elő. A Bosznia, Hercegovina és Dal-mácia déli részeiben a múlt ősz folyamában támadt mozgalmak, a katonai erő erélyes föl-lépése által leküzdettek, de a rend és béke biztosítása végett Boszniában és Hercegoviná-ban még egy ideig nagyobb haderőre lesz

szükség. A lázadás elnyomásával a tartomá-nyok lecsöndesítése még nincsen ugyan befe-jezve, az e célra alkalmas közigazgatási rend-szabályok foganatosítása azonban már meg-kezdett. Ennek dacára Bosznia és Her-cegovina közigazgatása a monarchia pénz-erejét ezuttal se veszi igénybe. Kormányomnak előterjesztései, mindezen ügyekben, önök gon-dosan és lelkiismeretesen fogják megbírálni; valamint kormányom, ugy önök is iparkodni fognak a pénzügyi helyzet követelményeit a monarchia hatalmi állásának és külső tekin-télyének jól megfontolt igényeivel öszhangzásba hozni. Bizton remélem, hogy kormányomat feladatai teljesítésében hazafias belátással tá-mogatni fogják s szívesen üdvözlöm önöket.

Ezután ő felsége Tisza miniszterelnök által bemutatott magának egyes delegatuso-kat, többet megszólítással tüntetett ki. A fo-gadtatás felőrával tovább tartott.

A fogadtatás után ő felsége k'sérétével visszavonult a belső termekbe.

A szabadságharcz emlékszoobra.

Annak idején több lelkes hazafi gyűjtést kezdett, hogy Budavár bevételenek, mint szabadságharczok legnevezetesebb fénynének emlé-kére szobrot emeljenek. A budai honvédelem-bizottság még 1874-ben kért helyet a szobor részére. Minthogy addig csak 10,000 ft gyűlt össze, a főváros taná sa, egyetértve a közmun-kák tanácsával, kijelentette, hogy e szobor a krisztinavárosi temetőben állíttassék föl. A szo-borbizottság nem volt meglegedve ezzel a ha-tározattal és azt kérte, hogy a díszterem állít hassa föl a szobrot, egyszersmind a fővárost is áldozatra szólította föl. A folyó évi má-r-czius 22 én tartott fővárosi közgyűlés a tanács figyelmébe ajánlotta ezt az ügyet. A tanács ez-tal javaslatot kért a pénzügyi bizottságtól, a mely 5000 ft meg szavazását, a törvényható-ságoknak adakozásra való felszólítást, gyűjtés rendezését ajánlotta.

Ezzel egy időben Nagy Lajos főjegyző előterjesztést tett a tanácshoz. Ez előterjesztés foglalta az, hogy a szobor alapja a meg-szavazandó 5000 frttal 17,000 frtra rug, a mely összeg elég nagy ugyan arra, hogy megöröki-tessek Budavár bevétele, de oly szobor által, a mely nem méltó sem az eszméhez, sem a szobrot emelő nemzethez, sem a szobrot magá-ban foglaló fővároszhoz.

Többi gyűjtés szükséges tehát, de a ve-zető kéz legyen maga Budapest főváros közön-sége, s a megörökítőnek eszme tágabb körvé-tetessék. Legyen a szobor célja a szabadság-harcz megörökítése; mert így leend legmel-tóbban megdicsőítve Budavár bevételenek és az annal elvérzett hőseknek emléke is. Ily szo-borra már is meg nem vetendő alap áll ren-delkezésre, s kétségtelen, hogy a fővárost ily magasztos vállalat élén az egész ország öröm-ment üdvözlő és támogatja. Ezekután igen szép indoklás mellett a jegyző ur a következő in-dítványokat terjeszti elő:

1. Határozatassék a fentiekben említett szabadságszobor létesítése. 2. Szavazzon meg e célra a főváros öt éven át 5000 frtos rész-letekben fizetendő 25,000 forintot. 3. Kerest-senek meg az összes törvényhatóságok a gyűj-tések megindítására. 4. Kérressék meg a budai honvédelem-bizottság a nála befolyt adomá-nyokat ezen nagyobb szobor javára átengedni. 5. A szobor felállításának legkésőbbi határide-jét a millenium tüzessek ki. 6. A megindít-landó gyűjtés vezetésére és a kivétel iránti in-tézkedések megtételére stb.-re számosabb tag-ból álló bizottság küldessék ki, melybe az ügy körül eddig is érdemeket szerzett egyének is meghívassanak.

a vasutról hoztam Dobokayéknak. Szegény kis leány!

XI.

A két eltes Igricz kiasszonynál megint uszonnáló társaságot találunk.

Van sápitózás, kezek összecsapkodása, szörnyűködés, bámulás és megbotránkozás. Az egész uszonnáló női társaság a legnagyobb mértékben föl van habordva.

Az öregebb Igricz kiasszony sárga a méregtől és szólni sem bír. Nem, nem fog szólni; méltósággal fogja elviselni ezt a szé-gyent, melyet Aladár az egész rokonságon el-követett.

Hanem Miczi nem bír oly erős lelekkel, mint testvére. Ő fohászodik, nyög, kesereg és mindenkit biztosít, hogy ő nem éli túl ezt a szégyent, ő belehal.

— De ki is gondolta volna, lelkeim? — szolt kővér kezeit összecsapkodva, ama bizo-nyos composszesszorné. — Ki gondolta volna, hogy Aladár nől veszi a föjttenet személyt?

— Oh, én már akkor rosszat sejtettem, már akkor, mikor együtt jöttek ide a vasu-tól! — kesergett a fiatalabb Igricz kiassz-sony — A férfiak olyan könnyen hagyják ma-gukat elcsábítani.

— De ilyen személyt! — szörnyűködé-k a kővér composszesszorné.

— Igaz, hogy Aladár megszöktette őt Dobokayéktól? — szolt az uszonnáló társaság egyik tagja.

— Persze, hogy igaz! — viszonzá egy másik: — En Dobokaytól hallottam. Éjjel szöktek meg. Aladár a kis akáczerdőben várta a gyönyörűséges kiasszonyt.

— De én meg azt hallottam, hogy na-gától szökött meg, — adta elő egy harmadik. — Aladár nem is tudta, nem is nagyon örült neki. Hanem az olyan leány érti már a mód-

A fővárosi tavács tegnapelőtt tartott ülé-sében egyhangulag és nagy lelkesedéssel elfo-gadta a főjegyző indítványát s azt a legköze-lebbi közgyűlés elé terjeszti.

Postai megbízások az osztrák-magyar monarchia belforgalmában.

Az osztrák cs. kir. kereskedelmi minisz-teriumnak történt megállapodás következtében az osztrák-magyar monarchia belforgalmában f. évi november hó 1-jétől kezdve 200 forintig terjedhető pénzüsszegek szedethetnek be „posta megbízás“-ok által a következő teltételek mel-lett:

1. A postai megbízáshoz mellékelni kell a beváltandó iratot (a követelés alapjául szolgáló okmányt nyugtázott számlát, nyugtázott váltót szelvényt stb.) hogy ez a fizetésre kötelezett nek kezbesíthetessék.

Egy postai megbízáshoz több nyugta, váltó szelvény stb. is mellékelhető egy és ugyanazon fizetésre kötelezettől egyszerre való beszedés végett; a beszédendő egyes összegek főösszege azonban ez esetre sem haladhatja meg a 200 forintot.

2. Különböző fizetésre kötelezetteknek szóló megbízásoknak egy postai megbízáson való egyesítése nincs megengedve.

3. A postai megbízások úrlapjai szürke papíron magyar, magyar-horvát és magyar-francia-német szöveggel állítatnak ki és da-rabonként fél krajczárért minden posta hivatal-nál és értéktárgyarúsnál kaphatók. A magyar szövegűek Magyarországon és innen Horvát-Szlavonországon és innen a magyar korona többi országába a magyar-francia-német szö-vegűek a magyar korona területéről osztrák postakerületre, valamint azon országba hasz-nálandók, a melyekkel való forgalomban ezen szolgálati ág jövőre életbe léptettni fog.

Az osztrák postaigazgatás által zöld pa-píron kiadott úrlapokat a magyar postaterüle-ten föladdott megbízásokhoz használni nem szabad.

A postai megbízás úrlapján a föladdónak pontosan ki kell tenni a fizetésre kötelezett teljes címét a beszédendő összegből a forin-tokat számokkal is és betűkkel is ki kell fe-jezni.

4. A postai megbízásra mely az összeg beszédése esetén a postaintézet birtokában ma-rad írásbeli közleményt írni nem szabad. Szint-ugy nem szabad a postai megbízásokhoz zárt leveleket mellékelni.

5. A postai megbízást mellékleteivel együtt zárt borítékban azon postahivatal cí-mére kell ajánlva föladni, a melyet a föladdó a beszédéssel megbiz. A postai megbízást tartal-mazó levelet: „Postai megbízása . . . posta-hivatalnak“ címmel kell ellátni. Ha a föladdó azt kívánja, hogy a postai megbízás egy bizo-nyos napon mutatassék be akkor a megbízást legfeljebb 10 nappal a kívánt nap előtt szabad föladni. Ez esetben a föladdónak a megbízási minta előlapján meg kell jelölni a napot a me-lyen az összeget beszédetni kívánja. A rendel-tetési postahivatal számára a postai megbízás előmutatására ezen időpont irányadó.

6. Posta megbízásokat tartalmazó levele-ket a föladdáskor bérmentesíteni kell és a le-véldíjat postai értéktárgyak vagy bélyegzett le-velborítékok alkalmazása által kell fedezni. Ha a borítékokra reá nyomtatott levéljegy a tarifa-szerű pontot nem fedezi, a kiegészítésre szük-séges díjat megfelelő levéljegyek fölragasztása által kell pótolni.

Postai megbízásokat tartalmazó levelek-nek 250 gram súlyt nem szabad meghaladniok. A postai megbízásokat tartalmazó levelek díja ugyanaz mint az egyenlő súlyú ajánlott levelek díja, t. i. 15 kr 15 gram és 20 kr. 15 gram fölül 250 gramig, a helyi forgalomban pedig

ját, hogyan kell magát a férfinak nyakába varrni; hogy már most, miután a leány ő érte kompromittálta magát, ő nem tehet egyebet, mint hogy feleségül veszi.

— Na, de hát az a történet, a mit én hallottam, a vízbe ugrás a kiszabadítás . . . ? — szolt az asztal alsó végéről egy sovány, töpörödött kicsi asszony, a rektorné, bátor-talanul.

— Mese az egész! feleli, arcát fintor-gatva, az öregebb Igricz-kiasszony. — Már ugyan ki hinné el azt?

— Ki hinné el azt? — ismétlé nyöszö-röge Miczi.

— De instálom, a Hámos ispánné azt ál-lítja, hogy Bogárdi teins ur ajánltan hozta oda a tanyára a kiasszonyt, — bátorokodék felén-ket megjegyezni a rektorné, — és a kiassz-sony, a mint fő eszmélt, el akart menni, de Hámosék nem eresztették, mert nagyon győnge volt s a doktort is kiharozták a városból és Bogárdy teins ur minden nap eljött kérdözö-ködni, hogy ér i magát a beteg kiasszony és azt mondják Hámosék, hogy csak ott ismer-kedett meg Bogárdy teins ur a kiasszonynyal.

— Már ugyan hogy híhet el maga, Dö-mötörné, ilyen együgyü meséket? — förmed reá az öregebb Igricz kiasszony.

— Ni ni, farkast emlegetünk, kert alatt kullog, — kiált föl az egyik uszonnáló asz-sonyság.

Mind az ablakhoz tolongnak. Ott hajt el épen új négyes fogatán Bogárdy Aladár. Szép ifjú felesége oldala mellett ül s boldogságtól ragyogó arcaik nem igen mutatják, hogy so-kat törődnek vele, mit beszél hátuk mögött a világ.

tartott ülés-
léssel elfo-
a legköz-

k-magyar
ban.

elmi minisz-
vetkeztében
forgalmában
200 forintig
ek be, posta
ételek mel-

kelni kell a
szolgáló
váltót
kötelezett

nyugta, váltó
s ugyanazon
beszedés
főösszege
meg a 200

lezetettek
bizáson való

pjai szürke
és magyar-
ki és da-
sta hivatal-

A magyar
en Horvát-
korona
német szö-
ról osztrák
ágba hasz-
nban ezen
ni fog.

al zöld pa-
postaterüle-
málni nem

a földönak
kötelezett
ól a forin-
ki kell fe-

y az összeg
okában ma-
abad. Szint-
okhoz zárt

llékleteivel
hivatal czi-
a földő a
zást tartal-

... posta-
da a földő
egy bizo-
megbízást
lőtt szabad
megbízási

napot a me-
A rendeli-
megbízási

azó levele-
ll és a le-
yegzett le-
fedezni. Ha
y a tarifa-
térre szük-
ragasztása

zó levelek-
ghaladnók.
evelek díja
ott levelek
r. 15 gram
nban pedig

x nyakába
ányú ő érte
t egyebet,

a mit én
lítás...?
y sovány,
3, bátor-
zát fintor-
y. — Már

é nyoszó-
nné azt ál-
hozta oda
dek felén-
a kisasz-
menni, de
yon győne

kerdezős-
asszony és
ott ismer-
asszonnyal.
maga, Dö-
förméd

kert alatt
nnál asz-

Ott hajt el
adár. Szép
ldogságtól
hogy so-
uk mögött

8 kr 15 gramig és 11 kr 15 grammon fölül 250 g amig.

7. A beszédett összegnek a megbízó részére való közvetítése postautalvány útján történik. Azon postautalványok díja, melyekkel a posta megbízások folytán beszédett összegek a megbízók részére közvetítettek mindig a címzettől tényleg beszédett összeg szerint szabattik meg és a beszédett összegből vonatik le.

8. Minden postai megbízást tartalmazó levél főládásáról a földő vagy földő vényét kap, vagy a posta főládókönyvben ismertetik el a főládás.

9. A postaintézet a postai megbízást tartalmazó levélért úgy szavatol, mint valamely ajánlott levélért a beszédett összegért pedig úgy, mint a postautalványokért befizetett összegért.

Továbbá szavatolnak, különösen a postai megbízásnak kellő időben való bemutatása és kellő időben való visszaküldése tekintetében nincs helye.

10. Az összeg beszédése a postai megbízás bemutatása és a mellékletek (nyugtázott számla, nyugtázott váltó, szelvény stb.) kézbesítése mellett történik.

A fizetést vagy azonnal a kézbesített teljesítő postai közeg kezeihez, vagy pedig, ha a megbízó a postai megbízás azonnali visszaküldését nem kívánja a megbízás bemutatását követő 14 nap alatt a kézbesítő postahivatalnál kell teljesíteni.

Ha a fizetés ezen határidő alatt nem teljesítetik a megbízás közvetlenül a visszaküldés előtt fizetés végett még egyszer bemutatatik.

Ha a megbízó azt kívánja hogy a megbízás egyszerű eredménytelen bemutatás után vissza küldessék, ezen kívánságát a megbízás uraljának hátsó oldalán „Azonnal vissza” megjelöléssel kell kifejezni.

A fizetés megtagadásának csak a fizetésre kötelezettnek vagy rendes meghatalmazottjának ez iránti nyilatkozata vétetik.

Ha a fizetésre kötelezett vagy ennek rendes meghatalmazottja a beváltást már az első bemutatásnál végleg megtagadja, ez esetre a megbízásnak a 14 napi határidő elteltével való még egyszer bemutatása is elmaradt.

Ha a fizetésre kötelezett ki nem puhatolható, vagy a megbízás másodszori bemutatására sem teljesíti a fizetést, a megbízás mellékletével együtt a földőnek borítékban, ajánlva és díjtalanul visszaküldetik.

Ha a földő az ellenkezőt határozottan kívánja, a 14 napi határidőt az esetben is be kell válni, ha a címzett már az első bemutatás alkalmával végleg megtagadta a megbízás beváltását.

Külföld.

== A németországi képviselőválasztások most vannak folyamatban. Eddig 425-en választottak meg, kik közül 133 a conservatív, 46 a szabadelvű-conservatív, 92 a közép, 63 a nemzeti-szabadelvű, 19 a secessionista, 24 a haladó, 17 a lengyel, 2 a dán, 3 a welf, és 5 a szabadelvű és 1 a demokrata-pártihoz tartozik. Ezeket kívül megválasztott 5 miniszter; Maybach két helyen is. Frankfurt egy demokrata és egy haladó-párti választott.

== Az angol kormány Egyiptomot illető javaslatokat tett Franciaországnak és pedig közvetlenül és egyedül Franciaországnak. E javaslatok fölött most alkudozik a két állam egymással.

== Forrongások Franciaországban. Az anarchisták zavargását illetőleg az egész miniszterium egyetért abban, hogy erőlyes intézkedésekhez kell nyulni a gonosz támadások ismétlődésének megelőzése végett. A kormány eddig nem bír bizonyítékkal arról, hogy Párisban fognak történni merényletek. A kormány azt hiszi, hogy meg fogja nyerni a képviselőház többségének, nevezetesen Gambetta pártjának beleegyezését. A mi a chalonsi esküdtseki tárgyalás elnapolását illeti, a bíróság elsőkére eleinte be akarta fejezni a tárgyalást, de miután bizonyítékokat szerzett arról, hogy néhány esküdt életveszélyeskedésben fogor, fölfüggesztette a tárgyalást, az iratokat és bizonyítékokat pedig elküldte az igazságügyi-miniszternek, a ki helyben hagyta az első eljárást. A minisztertanács is szentesítette már a tárgyalás elnapolását. A „Páris” közli az anarchisták szervezetét, továbbá az egyes csoportok főnökeinek lakását, ugyintén a főnökök nevének kezdő betűit. E lap szerint Párisban és vidéken lakik a bizottságnak 16 tagja, 58 csoportfőnöke és 1155 tag.

Színház.

Arany János elhunyt halhatatlan költőnk emlékeztetése Shakespeare „Hamlet”-je került szíre tegnap színházunkban. A színpad, mely gyászkeretben jelent meg a tiszta jóvedelem egy részét az Arany Jánosnak emelendő szobor javára ígérte mi természetesen többet, minthogy a színház zsufozásig megtelt. Gyönyörűség volt látni azt a nagyközönséget, melynek minden tagját a mélyen érzett részvétel hozott el ez este a színházba.

Az előadást néhány képlet előzte meg. Arany János állt egy óriási koszorú közepén, melynek minden levelére a nagy költő műveinek címei voltak írva, a második képletben a költő íróasztalánál ülve dolgozott, s körülte fényes csoportokban ismertebb műveiből egy egy hatásos jelenet volt alakítva. Ezek között valóban meglepően sikerült volt a Zach Felician és Agnes asszony (a mint a patakból véres lepedőjét mossa) képlet. A harmadik változás a költő királyt mutatta a ravatalon

a mint azt a nemzet tőrdre hullva könnyezve állja körül, a negyedikben Arany János megdicsőült alakja a menybe száll a határos képletek kitűnő s ügyes rendezőjét Krescsányi szinigazgatót zajos tapsviharral hívták ki.

„Hamlet” előadása nem sorolható a jobb előadások közé. A férfiak közül egyedül Somló tudott élvezhető nyújtani. E kitűnő fiatal színészünk minden szavából kitetszett, hogy sok igyekezettel és sok tanulmánnyal és nagy előszeretettel foglalkozott Hamlet nehéz szerepével, s nagy kár, hogy e szerep teljes sikerű keresztyénviteléhez nem bír elég erős szervezettel. Így is azonban az Opheliával való jelenését, valamint a színjáték nehéz felvonását és az anyjávali jelenést oly hatással és sikerrel játszta, hogy e néhány jelenet után is az ő Hamletjét a vidék egyik jobbja közé kell soroznunk. Ismételtük hogy különösen fel fogás s mely tanulmány jellemezték Somló alakítását.

Előismerés illeti Dancz Nina Opheliáját, és Cséky Hona Gertrudját.

A közönség Somlót több jelenet után lelkesedve tapsolta.

Napi hírek.

— Arany János szobrára az adakozások igen szép eredménnyel folynak. Szerkesztőségünkben az eddigi adakozások következők:

Eddigi gyűjtés	47 ft 50 kr.
Özv. Hegyi Mihályné	5 "
Böszörményi Róza k. a.	5 "
Simonffy Sámuel	10 "
Ujlaky Béla	1 "
Dr. Popper Mór ivén:	
Dr. Popper Mór	3 ft.
Rosenfeld Salamon	1 "
Rothman Jakab	2 "
Erényi Ignác	2 "
Dr. Holländer Dezső	1 "
Biedermann József	2 "
Bechert Manó	1 "
Fischbein Márton	1 "
Dr. Örvös Lajos	1 "
Dr. Tihanyi	2 "
L. Veisz Lévi	1 "
Stern Sámuel	2 "
Falk Lajos	1 "
Blau és fia	1 "
Reichman Arminné	2 "
Erber Ernő	2 "
Rott Bertalan	1 "
Gorovi Miksa	1 "
Stern Győző	1 "
Ormódi Lajos	2 "
Szónyi Zsigmond	1 "
Fischbein Ignác	3 "
Fürst Ödön	1 "
Berger Fischbein Fáni	3 "

Összesen: 38 ft.

Együtt összesen: 106 ft 50 kr.

— A collégiomi tanárkar Arany János halál hírének vétele után az özevgyhez következő táviratot intézte volt: A debreczeni collégiom tanárai kifejezik részvétüket a nagy veszteség felett; miénk is volt ő, dicsőségnek egy sugára iskolánkra is száll. A hit és szeretet ereje támogassa a haza özevgyét, ki nek bánta az ország bánta. Egyuttal azonnal megindította kebelében Arany János szobrára a gyűjtést.

— A Petőfi-szobor minta felállítására adakoztak: Ipáregyesületi takaréks és hitel intézet 3 ft. Borsos Ferenc 1 ft. Gölti Nándor 1 ft. Özv. Hegyi Mihályné 2 ft. Ármós Bálint 1 ft. Komlósi Karolina 1 ft. Komlósi Árpád 1 ft. Pusztai Lajosné 1 ft. Tükös István 1 ft. K. D. 1 ft. S. E. 1 ft. Özv. Komlósi Imréné 1 ft. Ötödik közlemény összege 13 ft. Köszönettel átvettük Debreczenben 1882. okt. 27. Balogh Ferenc igazgató tanár.

— A debreczeni ref. egyház tanácsa 1882-dik évi október hó 29-dik napján d. e. 10 órakor közgyűlést tart. Tárgy: Lelkesválasztások megerősítése.

— Tisztviselők egylete köréből. Tudomására hozat k, a „tisztviselők egylete” tagjainak, hogy a választmány határozata folytán jövő november hó 1-ik kezdve: minden hó 2-ik 3-ik 4-én, s minden héten egyszer, hétfőn 5-től 6 óráig fog az egyesület pénztáránál hivatalos óra tartatni. — Az igazgatószék.

— Végrendeletek felbontása A debreczeni királyi Törvényszéknek folyó 1882. évi november hó 7-ik napján a század elején tett, s szab. kir. Debreczen város leltárában elhelyezve volt következő zárt eredeti magán végrendeletek fognak felbontatni és kihirdeteni u. m. Hatvan utcai volt lakos Kis Sára Pallagi György né 1801-ik évről. özv. Nyilas István Elek Erzsébeté 1802-ik évről. Varga utcai özv. Gyulai Sándorné Csathó Máriaé 1803-ik évről. Kecske Györgyné Bertóti Annáé 1804-ik évről. Mester utcai Püspöky Jánosné 1805-ik évről. Varga utcai Sároosi Jánosné 1805-ik évről. Varga utcai özv. Bihari Gáborné Derecskei Sáraé 1807-ik évről. Varga utcai özv. Szilágyi Mihályné Makai Kataláé 1807-ik évről. Csapó utcai özv. Tóth Jánosné Szabó Sáraé 1807-ik évről. Varga utcai Uj-Várossy Jánosné Szalai Erzsébeté 1807-ik évről. Margitay Józsefé 1809-ik évről. Csapó utcai Vas Sáraé 1809-ik évről. Csapó utcai özv. Danka Ferencné Nagy Máriaé 1810-ik évről. Péterfia utca Hegedűs Mialyné Kozma Máriaé 1810-ik évről. Piac utcai ifj. Ember Mihályné 1810-ik évről. Hatvan utcai özv.

Móricz Istváné Joós Erzsébeté 1810-ik évről. Varga utcai Tóth Istváné 1810-ik évről. Varga utcai Kovács Nagy János 1810-ik évről. Varga utcai Bányai Zsuzsanna 1810-ik évről. Czegléd utcai özv. Csomós Jánosné Veres Kataláé 1811-ik évről.

— A debreczeni kereskedelmi és iparkamara részéről a következő sorok közlése kéreztünk fel: A cs. kir. hadügyminiszterium a cs. és kir. hadsereg részére 1883. évben szükséges az általános versenyzés útján beszerzendő felszerelési czikkek szállítására vonatkozó és a hivatalos lapokban már közzétett hirdetmény egy példányát a szerződési tervezet kapcsán, 1882. okt. 8-án 1703. szám alatt kelt leirata kíséretében ezen kereskedelmi és iparkamarához leküldvén, erről az érdekeltek és a szállításban netalán részt venni óhajtok azon megjegyzéssel értesítettek, miszerint az ajánlatok a megkívántató biztosítékkal együtt legkésőbb folyó évi nov. 30. déli 12 óráig a cs. kir. közös hadügyminiszteriumnál benyújtandók. Később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni. A szerződés és ajánlati tervezet további részletei a kamara hivatali helyiségeiben naponként délelőtti 9—12, délután 2—6 óráig bővebben megtekinthetők. Debreczen, 1882. okt. 28. A kereskedelmi és iparkamara.

— Dohánytermelők figyelmébe. A jövő 1883-ik évre, egy a saját használatra, mint az állam részére termelni kívánt dohány leültetési területek bevallási ívei beszedésére, azok hitelesítésére, a kapitányi hivatal részéről B o g d a n y I m r e mezőrendőr kapitány van megbízva: kihez egy a kitöltött bevallási ívek folyó évi november 6-ik napjától kezdve hitelesítés végett, a törvényben kiszabott határidőn belül hivatalos órák alatt bármikor beadhatók mint a saját használatra dohánytermelők által fizetni kellett díjak lefizethetők. Debreczen, 1882. október 25. Debreczen város kapitányi hivatala.

— A tegnapielőtti városközgyűlésen kihirdették Dr. Csikos Sándor, és Dr. Somogyi Zoltán egyetemes orvostudósok oklevelei, K ó h n Adolfné és Rubin Bernátné baba oklevelei.

— A „Pálinka” Zola híres regénye után készült hatásos francia népszínmű lesz a jövő hét legnevezetesebb színházi ujdonsága. E darabban rendkívül sok gondolt adott szinigazgatóknak egy érdekes új díszlet készítése. Nevezetesen a harmadik felvonásban a főszereplőnek egy két emeletes épület felben levő ház állványairól kell alázahanni, úgy hogy a magas gyenge állvány összeomlik és a szereplő második a emeletről öszeszusza hullal. — Ez új díszlet gépezetét K i s s Károly tervezte és készítette el, és pedig mint alkalmunk volt meggyőződni oly szakosmerettel és oly czelszerű módon, hogy az a népszínháznál melyet Galló készítet sokkal jobb, praktikusabb, és a mi fő a közönségre is nagyobb meglepetést csinal. A összeomlási díszlet kis mintájának valóban csaknem csodájára járnak s az igazgató alig győzi mutogatni.

— Hangversenyek egybekötött tánczeszt rendezést tervezzi a jövő hóban a tisztviselők egyesülete. Ez lesz az első ilyen mulatság az idén.

— Vasárnap a dohánytőzsdékben. A keresztény vallásu m. kir. dohányárusok, vasárnapokon és saját vallásuk ünnepein, böhelyiségeiket a következő feltételek szigorú megtartása mellett zárvá tarthatják k. 1. Ha keresztény hitvallásu dohányárus vasárnapokon és saját vallásának ünnepein helyiséget zárvá akarja tartani, köteles arról gondoskodni: hogy a fogyasztó közönség a kincstár részéről áruba bocsátott czikkeket, u. m.: dohányt, szivart, esetleg belyegyet és váltó irlapokat folytonosan kaphasson és pedig könnyen hozzá férhető helyen, — ugyanazon épületben, melyben az áruda elhelyezésére az engedély megadott, — és ugyanazon órákban, melyek az 1868-ik évből kiadott p. u. törv. és szab. kir. hivatalos összeállítás 11-ik füzetének 88 §-ában megvan határozva. — 2. Köteles dohányárus a zárvá tartott bolt ajtón szembetűnő módon, magyar és a községhen divónyelvvel megjelölni, hogy az épület melyik részében lehet kapni a kincstár részéről áruba bocsátott czikkeket. 3. Köteles gondoskodni arról is, hogy azon helységben, a vevő közönség pontosan kiszolgáltatassék, hogy abban a kincstár részéről árubabocsátott czikkek, melyeknek előadására kötelezve van, mindenkor elegendő készletben legyenek, — magától értet, hogy az ily mellék helységben gyakorolt előadásnál netalán felmerülő visszaélést, vagy mulasztást, egyedül a dohány áruda tulajdonosa felelős. Debreczen, 1882. október 17-én. M. kir. Pénzügyigazgatóság.

— A trilesztli kiállítási sorsjáték húzásának idejéről többen kérdőzködnének szerkesztőségünkben. Tudatjuk hogy ez 1883 január hó 5-én lesz. Sorsjegyek még folyton kaphatók szerkesztőségünkben.

— Szép kiállítási naptárak jelentek meg az 1883-ik évre a Telegdi K. Lajos helybeli könyvkereskedőnkél. A naptárak következők: debreczeni Kossuth naptár 1883-dik évi. Csonkai naptár 1883. évi. Alföldi képes naptár 1883. évi. Magyar hónap naptár 1883. évi. Magyar ember naptár 1883. évi. Pompás színes u borítékba fűzve Egy-egy darab ára 30 kr. Továbbá 20 krajczáros kiadásban: Dongó naptár az 1883. évi Igazmondó naptár az 1883. évi. Kis képes naptár az 1883. évi. Legújabb alföldi naptár az 1883. évi. Református naptár az 1883. évi. Ára 20 kr. E csinos képekkel díszített és tartalomdus naptárak évenként 50—6000 példányban kelnek el, s a vidéken igen kedveltek úgy hogy bővebb ajánlásra nem szorulnak.

— A király és gróf Andrássy rendjelei Forrágu társaságban tréfásan kondolelva fogadták gr. Andrássy Gyulát a nyár folytán lakásán történt betörés miatt Gr. Andrássy — írja a Nemzet — ép azt kezdte a társaságnak magyarázni, hogy magán a tulajdonképpáló meglapátáson kívül minő más tengernyi kellemetlenséggel is jár a tolvaj urak által való ilyenmü megistisztetés, midőn a beszélgetők körehez közeledett ő Felsége a király. A társalgás témájáról értesülven mosolyogva így szolt: „Képzem, mily kétségbeesett volt a gróf, mikor az eséről értesült. Az okát is megmondhatnám e kétségbeesésnek; azonban csak azon föltétel alatt mondom meg, ha megígéri, hogy rossz néven nem veszi.” — Gróf Andrássy sietett kijelenteni, hogy ő Felsége megjegyzéseit mindenkor csak hódolattal fogadhatja. Erre a király így folytatta: „Bizonyosan azon esett legjobban kétségbe a gróf, hogy a sok között nem tudta, mely rendjelei vannak, s így azt sem tudta bejelenteni, hogy melyeket lopták el tőle. Nos, nincs igazam?” kérde újra ő Felsége kitüntető szíveséggel a gróftól, kinek jóízű nevetését ő Felsége bizonyára igenlő feleletnek vette. — Az egész teljesen authentikus történetnek érdekelt emeli meg a körülmény, hogy gróf Andrássy annak idején tényleg csakugyan nem emlékezett rendjelei teljes „létszámára”, s egy hivatalos diplomáciai névtárból kelle megszereznie e részben a „hiteles” adatokat.

— A háziállatoknál ősszel tudvalevőleg szaporodnak a betegségek. Az átmenet a szabad legelőről az óba nem marad következmények nélkül, s számos veszélyes bajok lépnek fel. Minden földművelő gazda tudja, hogy mily eredménye van e kezdetben elfojtható bajok elhanyagoltatásának, azért szükséges hasznos szerekkel ellátni magokat, melyek közt a legajánlatosabb a hosszú idő után kipróbált K w i z d a J. Ferencz cs. k. udvari szállító állatgyógyszerei.

— Beküldetett. Kwizda J. Ferencz urnak cs. kir. udvari szállító és körgyógyász urnak Kornenburgban.

Néhány év óta használtam az ön cs. kir. kornenburgi marhaportát, ló, szarvasmarha és juhoknak, és minden használatkor meggyőződésem azok hasznos voltáról, azért ismét kérem az alatt jegyzett minőségű marhaportát és folyadékot küldeni. — Szívesen ajánlja az ön készítményeit maradok tisztelettel K o l a i t a Ferencz.

Bővebben lásd mai hirdetésünk rovatát.

megküldött könyv

A nekem nagy szolgálatokat tett, mert nemcsak én, a ki már teljesen reménytelen válek, hanem számos ismerősem is a benne foglalt tanácsoknak köszönhetik egészségük helyreállítását. — Ezeket írja egy szerencsésen kiépült a „Dr. Airy gyógy-módjáról.” E 416 lapra terjedő kitűnő munkában nemcsak a betegségek leírása foglaltatik, hanem egyszersmind oly gyógyszerek is vannak felsorolva, melyek tényleg jóknak bizonyultak, úgy hogy a beteg a felesleges kiadásoktól mentve van. Egyik szenvedőnk sem kellene tehát elmulasztani a könyv megszerzését, mely Richter kiadó-intézetében Lipcsében jelent meg. E könyv 75 kr beküldés mellett **Gorischek K.** egyetemi könyvtárus által (Becs, I. István tér 6. sz.) kívánatra bérmentve küldetik meg.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

Budapest, okt. 28. (Érk. d. u. 2 ó.) A pénzügyi bizottság folytatván a pénzügyminiszteri költségvetés tárgyalását a „fémjelzés” Uthidrév — vámtól a „dohányjövődék” előirányzata tárgyalatott. Kiadás 21003966 bevétel 38363464, tiszta bevétel 17359498.

London, okt. 28. (Érk. d. u. 2 ó.) Az alsóházban Dilke jelenti, hogy az Alexandriában történt károk megtérítésére az összegek megszerzésének módja megfontoltatott. Megállapodás azonban nem történt.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

II. Bérlet 8. sz.

VASÁRNAP, október 29.

A FALU ROSZSZA.
Népszínmű 3 felvonásban.

II. Bérlet 9. szám,

HÉTFŐ, október 30.

KAVIÁR
vigjáték 4 felvonásban. Irta Csiky Gerely.

Felolós szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vártesi Arnold.
Főmunkatárs: Kerecz Vilmos.

Allat-gyógyszerek.

Kwizda János Ferencztől Korneuburgban,
cs. kir. udvari szállító és körgyógyszerész.

Udvari szállítója az angol királyné, a porosz király és német császárnak, valamint igen sok magas állású egyéniségnek. Kitérve a londoni, párisi, bécsi, müncheni és hamburgi kiállításoknál.

Cs. kir. enged. állat-por lovak, szarvasmarhák és juhok részére. Mint állat-tápláló-szer, különösen ajánlható a tej megjavítása, az étvágy hiányánál, lélekzési és emésztésképtelenségi bántalmaknál.

Cs. k. szab. mosdóvíz (Restitutionsfluid) lovak számára. A tulerhelés előtt és után, mint erősítő-szer nem lehet eléggé ajánlani a Kwizda-féle mosdóvizet lovak számára, mert e szer megvédi a lovakat külsérelmek, kőszvény, Rheuma, kifczamodások ellen. 1 üvegcse ára 1 ft 40 kr. (csak akkor valódi, ha az üvegcse nyaka egy vörös papírszalaggal van ellátva, melyen védjegyem látható.)

Lópatkó-Vaseline: a patkók megvédésére és épen tartására különösen ajánlható. 1 doboz 1 ft 25 kr.

Patkóragasz. Egy rudacs ára 80 kr.

Cs. k. szab. fertőtlenítő-szer istálló- és kioákkban. Egy csomag fél kilónyi 15 kr., 1/2 láda 1 ft 40 kr., 1 egész láda 2 ft 40 kr.

Disznópor mely a megbetegedett állatok helyreállítására nagy befolyással van és kiváló praeservatív szer a gyulladások ellen. Egy nagy csomag 1 ft 26 kr., egy kis csomag 63 kr.

Mosdószappan a háziállatok bőrbetegségei ellen. 1 bádog doboz a 100 gram 80 kr., 1 bádog doboz a 300 gramm 1 ft 60 kr.

Mindezen szerek, valódi minőségben, kizárólag csak a következő cégeknek kaphatók: **Debreczenben:** Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszeráránál, Csanak József, Geréby Fülöp, Rickl József Zelmós üzleteiben. — **Békés Csabán:** Biener B.-nél. — **N. Váradon:** Janky A., Kiss Sámuel. — **Miskolcson:** Dr. Csáthy Szabó István gyógyszeráránál, Pastiner Ferenc, Ujházy Kálmán, Mahr Károly és Nádor uraknál. — **Jász-Ladány:** Gressner Gyula gyógyszeráránál. — **Szeghalom:** Kiss Ferenc gyógyszeráránál. **Nagy-Kállóban:** Podhraczký Ferencnél. — **Nyiregyháza:** Szepkó Adolf gyógyáránál. — **Szolnokon:** Horánszky gyógyszeráránál.

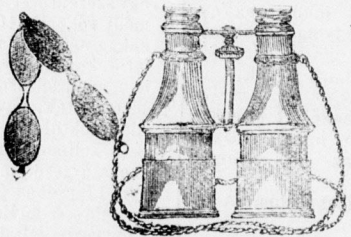
Azonkívül a koronaországok majd minden városa és mezővárosában van rakhely, mi koronként a vidéki lapokban köztudomásra hozatik.

A ki gyártmányom után órák nyomára vezet, 500 forintig terjedő jutalmat kap.

Kwizda János,
cs. k. udvari szállító.

SZINHÁZLÁTOGATÓK SZIVES FIGYELMÉBE!

Alólírott nál épen most érkeztek dus választékban

és legújabb szer-kezetű különféle:

Színházi látcsövek

bőr, nikel, elefánt-ont, gyöngyház — kiállításban, továbbá a könnyűségénél fogva anynyira kedvelt **Alumínium látcsövek** 6, 8, 12, és 18 üveggel kaphatók; továbbá

SZEMÜVEGEK

messze- és rövidlátók, kancsakok és a naptól irtózók részére, valamint

SZEMBAJOKBAN SZENVEDŐKNEK

mindenfélét kiállításban u. m. szaru, eczél, nikel, gyöngyház, ezüst és arany. Végre dus vál asztékban kaphatók minden a látásérzéki szakba vágó cikkek a legszebb kiállításban és a lehető legjutányosabb árak mellett.

OPTOMETER (szem-mérő) a szemek megvizsgálására folyton rendelkezésre áll a t. vevő köröregnek. A szemüvegek helyes megválasztására különös gond fordítottik.

Teljes tisztelettel

FISCHER JAKAB.
látyszerész, főpiacz 1714 sz. a. Debreczenben.

A TRIESZTI kiállítási SORSJEGYEK huzása január 5-én.

1. főnyeremény 50.000 forint készpénz.
2. főnyeremény 20.000 forint készpénz.
3. főnyeremény 10.000 forint készpénz.

TOVÁBBÁ:

1 nyeremény 10.000 ft. — 4 ny. 500 ft. — 5 ny. 3000 ft. — 15 ny. 1000 ft. — 30 ny. 500 ft. — 50 ny. 300 ft. — 50 ny. 200 ft. — 100 ny. 100 ft. — 200 ny. 50 ft. — 542 ny. 25 ft. összesen

1000 nyeremény 213,550 ft értékben

azonkívül még sok más melléknyeremény a kiállító által adományozott kiállítás tárgyakból.

Egy sorsjegy ára 50 krajczár.

Megrendelések 15 krajczár postaköltséggel mellékelése mellett a pesti magyar kereskedelmi-bank váltóházához intézendők Budapest, Dorottya utca.

KOSZORUK

Kedves közönségemmel, mely eddig is szíves pártfogásában részesített, tudatom, hogy nagy mennyiségű

női kalapok,

a legújabb divat szerint érkeztek raktáramba Bécsből, melyeket mint eddig ezután is jutányos áron árusítok el.

Együttal diszes

sirkoszoruimat

valamint élő VIRÁGBOKRÉTÁIMAT

csinnal és izléssel kiállítva szintén ajánlom a közönség

figyelmébe

Nagy Amália.

Női kalapok.

2000 en Európa leghíresebb orvosai közül, a kiknek bizonyítványai köztétz eté,ka ajánlják a

POPP-féle FOGSZERKEKET

a száj és fogaknak mint legjobb létezőnek.

Szamos bizonyítvány, Érdem-érmek, a legelső orvosi te- különöző kiállít- kintelyektől, tásokról.

Harmincz éven át jónak bizonyult

Anatherin szájviz

Dr. POPP J. G.-től cs. kir. udvari fogorvos Bécsben, I. Bognergasse 2. Gyökerező foggyógyász mindenemű fogfájás ellen, mint szinte a száj-üreg és a foghús mindenemű betegsége ellen. Jónak bizonyult öb- lögető viz az idült torokbajoknál, 1 nagy palaczk 1 ft 40 kr.

1 közép 1 ft és 1 kicsi 50 kr.

NÖVÉNYI FOGPORA rövid használat után a fogakat vakító fehérre teszi, s nélkül, hogy azok ártalmára volna. Ára dobozonként 63 kr.

ANATHERIN FOGPASTÁJA üveg szelen- czékben 1 ft 22 krral, jónak bizonyult fogtisztító szer.

ILLATOS FOGPASTÁJA a szájüreg és a fogak ápolása és fentartására a legkitű- nőbb szer, darabja 35 kr.

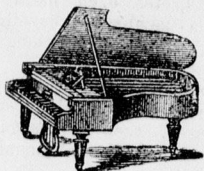
FOG ÓLOMA igen gyakorlati s a legbizto- sabb s. r a lyukas fog- knak önölmozá- sára. Ára dobozonként 2 ft 10 kr.

NÖVÉNY-SZAPPAN a legkellemesebb s a legjobb szer az arczbőr szépítésére. Ára 30 kr. A legjobb és legbiztosabb

fagy-kenőcs

bőrkiütések, bőrbetegségek és tisztátalanság ellen, ára 30 kr.

A t. cz. közönség felkérte világosan Popp cs. kir. udvari fogorvos féle készítményeket kérni, s csak az olyakat fogadni el, melyek saját védjegyemmel vannak ellátva Kapható Debreczenben: Rothschnek, Göltl N., Murakózy K., Mihalovics I., Tamásy K., Örvényi, Vécsey V. gyógyszeráránál, Csanak József fűszerke- reskedésében, Hadházi: Szilay gyógyszer, H.-Boször- mény: Korányi G. gyógyszer, Szoboszló. Trocsányi G. gyógyszer, Diószeg Kovács gy., Szathmár dr. Lengyel M. gy., Bossin S., Boszörményi S. gy., N.-Káli: Maudl S., Hvezda K. gy., Tisza-Lök. Pinter P. gy., Munkács: Trarler gyógyszer, — Szinyér-Varalja, Gerber E. gy., — Nanas: Ujvári gy., — Karczag: Báthory gy., Derecske. Beliczany gy., B.-Ujfaln: Sár- réty gy., Nagyvárad: Nyiri G. Racsok F., Ember I. gy., Janky Antal, Huzella A. uraknál. N.-Károly. Jelinek: Füleky O. gy., Nyiregyháza: Szepka A., Lederer O. gy., N.-Banya: Hanzulovits gy., Somlyó: Ruzska Ig. és társa. Tokaj: Reiner D. gy., B.-Ujváros: Tauffer, K., Madaras: Jung K. gy., Csáh: Székely A. gy., S.-A.-Ujhely: Reichard testvérek és Deutsch János Pinter F. gyógyszerészeknél.

Zongoravidékre részletfizetés mellett.

Mindenemű Salon- és rövid alaku zongorák

valamint Pianinok

Mayer Vilmos (Cramer Gottfried) Bécs, világ híru kiviteli czég gyarából 380, 400, 450, 500 600, 650 ft árakban kaphatók.

THIERFELDER A.

zongora-raktárában

Bécs, VII. Burggasse Nr. 71.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

legtisztább égyényes

SAVANYU-KÚT

legjobb Asztali-és üdítő ital, kitűnő hatásának bizonyult köhögésnél, gége bajoknál, gyomor-és hólyag hurutnál.

ÉDECEK (az emésztés elősegítésére).

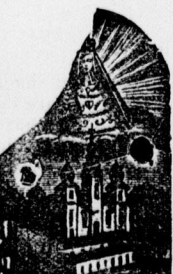
Mattoni Henrik, Karisbadban (Csehország).

A felíratra s a dugaszba égetve s a mint itt látható pontosan tessék ügyelni.

MATTONI'S GIESSHÜBLER

Mária-celli GYOMOR-CSEPPEK,

jeles hatású gyógyszer a gyomor min- den bántalmái ellen,

s felölmulthatatlan az étvágyhiány, gyomor- gyengeség, rossz aznag lehet- let, szelek, savanyu felbűf- gés, köhög, gyomorhurut, gyo morégés, huykéképződés, túlságos nyálkaképződés, sárgaság, undor és hányás, tőfajás (ha az a gyomor- ból ered), gyomorgöres székszorulás, a gyomornak túltelhettsége étel és ital által, gillista, lép- és máj, betegségek, aranyeres bántal- mak ellen.

Egy üvegcse ára használat utasítással együtt 35 kr.

Kapható Debreczenben Dr. Rothschnek Emil és Göltl Nándor urak gyógyszeráránál, valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszeráránál és kereskedésében.

Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben

Brady Károly,

az „örangyalhoz” címzett gyógyszeráránál Kromszierben, Morvaországban.

Szives tudomásra.

Tisztelettel értesitem a t. cz. közön- séget, hogy nálam kis-várad-utca 2112. sz. a. jó kóser ételek és ita'ok jutányos árak és pontos kiszolgáltatás mellett kap- hatók és hogy előfizetéseket is havi kosztra elvállalok.

Tisztelettel
Feigenbaum Mór.

LILIONESSE

ismert kitűnő szépítő-szer, mindenféle bőrtisztítatlanság eltávolítására.

Valódi minőségben kapható

Dr. ROTHSCHNEK V. EMIL

czegledutczai gyógyszeráránál

Debreczenben.